Контрольный экземпляр

Массе а мехкий пролетареш, вІашагІкхета!

СЕРДАО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГІАЛГІАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР

Газет арадувл 1923 шера денз ◆ ШИНАРА, 28 МАЙ, 1985 ШУ ◆ № 64 (7099). ◆ Мах 3 кеп.

КПСС ОБКОМА ПЛЕНУМ

Ужх шера 25-ча мае хиннай КПСС Нохч-ГІалгІай областной комитета арГІанара VIII Пленум.

«КПСС ЦК апрельски (1985 ш.) Пленума итогехи КПСС XXVII съезда сийлешца накъаьдахара дахьъерча областной партийни организацие декъаре-хи» доклад йир парте Нохч-ГІалгІай обкома хьалхарча секретара В. К. ФОТЕЕВА.

Пренешка дакъа лаьцар КПСС Грозненски горкома хьалхарча секретара Н. И. СЕМЕНОВА, КПСС Надтеречни райкома хьалхарча секретара Г. Г. МАХАУРЕ, Старопромысловски районерча Старогрозненски бурув деттача балхий управление бурувтохачо А. И. БУРАКОВА, халхъа депутатий Грозненски районни Совета исполкома председателла Р. И. ЗЫГАЛОВАС, Ленински районерча «Красный молот» завода директора В. П. БЕРВИНОВА, КПСС Советски районна хьалхарча секретара Р. А. ДАДАЕВАС, Шелковской районерча «Шелковский» госплемзавода директора В. П. БОРИСКИНА, НГІАССР Министрий Совета председателла хьалхарча заместителя НГІАССР Паччахьалхен планови комитета председателла А. А. МАЛЬСАГОВА, Назрановски районерча Назрановски трикотажни фабрика партбюро секретара Е. Х. ПЛИЕВАС, Грозненски районерча «I Май» колхоза тракторни бригада бригадира Г. П. МОРОЗОВА, профсоюзий Нохч-ГІалгІай областной совета председателла Г. Г. ОЛЕЙНИКОВА, «Грозэнерго» яхача районни энергетически управленае управляюще Г. С. ЯНИНА, Нохч-ГІалгІай АССР прокурора А. Н. РОСТОВА, Урус-Мартановски районерча «Горсе» совхоза доярка М. С. УМХАДЖАЕВАС, «СевКавНИПИнефть» института директора А. С. МАМВРИЙСКЕ.

Дийнача деннех шерра соцан тІаийцаб.

Пленуме соцан тІаийцаб арГІанара XIX Нохч-ГІалгІай областной партийни конференци вІашагІтохарах а.

Пленума балха дакъа лоцаш хилар КПСС ЦК организационно-партийни балха Отдела инструктор М. П. ЩЕРБАКОВ.

АрГІанара XIX Нохч-ГІалгІай областной партийни конференци гулъярах бола

КПСС ОБЛАСТНОЙ КОМИТЕТА VIII ПЛЕНУМА СОЦАМ

1. АрГІанара XIX Нохч-ГІалгІай областной партийни конференци гулъойла 1985-ча шера 27-ча декабрь,ер новестка а йолаш;
1. КПСС Нохч-ГІалгІай обкома отчет.
2. КПСС областной организацие ревизионни комиссе отчет.
3. КПСС Нохч-ГІалгІай обкон хержар.
4. КПСС областной организацие ревизионни комиссе хержар.
5. Советска Союза Коммунистически парте XXVII съезде бихь делегаташ хержар.

II. XIX Нохч-ГІалгІай областной партийни конференце хьалхаберг норма оттойла: КПСС 62 хьанагара хьа делегат.

ХУРГБОЛЧА ХЬУВКЪАМА ЙОАКХО ЕШ

КПСС XXVII съезда сийлешца накъабахара, Кечни программа нохчачІьча шоай доаркІане дакъа юкъедахара, шоайла шерра яхь а йоаржаьь, бІубенна хьалхаргаш бе «Назрановский» совхоза нъхьъегамхой. Цу къьъедьа дакъа толамах дахь херанГІулъ совхоза АьлтийЮртарча отделене ихаш лелаьдерий. БІаьсти юв культурераш дІайийне а бьаьнна хІаьа чуйІиш шоай хьашка удобренни тунсаш, оасарах дІендеш боаьхк отделене хьажІаш лелаьраш.

Ужх декъараш нохочащечча тІеэдинна нъхьъег Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета депутате Ужахов Мусеас кулгаьдеча хьажІаш хьаеча эвено кхаш лелаьдераш. Доккхий декъараш тІаийцад бартийнача коллективо ужх шера. ПланагІа хІара гектара тІара 25 центнер фуаьлъьнна хьажІаш чуя семча М. Ужахович цуо новкъосташех, шоай гаронашка а хьежа, доаш деннад 80 центнерал чухьалъьнна йоацаш хьажІаш чуяца.

Аття дад но доаш нохочащца, баьхьа, хьажІаш кхечераш бІубенна бе шоашца ва карадаргІилирах, шоаш ахьнар давесса хабар а хилийтІаш ший ужх боацийнарь. Цудухьа хургболча хьувкъама хІаьзсе а лард йоацаш боаьхк эвено ченнаш. Къьхьегане масал талор ва эвенъьеой ше. Ший нохчкостащца цхьаьна «ЗИСК-704» яхача арестаната удобрешен а тоссиш шийна тІечІоаГІьчча 225 гектара тІа дІайийнача хьажІаьшца культивацие а подаваннка Мусеа. Дерриг балхаш агротехнически хьалнад дІа ва дехкара ду.

СУРТАШ тІА: эвенъьеой М. Ужахов, культивацие ешна цун агрегат.

И. ПЛИЕВА сурт.

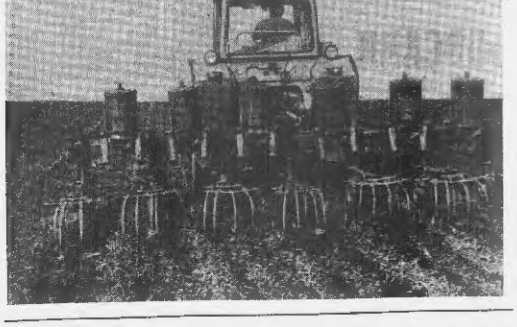

ДИКА ІУНАЛ ДУ

Низ болаш латт Надтеречни района «Розерный» яхача совхоза комсаш лелаяра дакъьъга. ДІадахача шера толаме нохочашбір цуо коллективо комсаш хьеарен уш паччахьалъьнна дІаплаьрен ийаьнаш.

— Комсаш лелаяра лоаттам болаш ба тха боаьхк. Цудухьа из культура яхеш кхаш хІара шера шерас гІерт. Дяка пайда луш йолаш комсаш дукхагІа дІаера йоаккхо ю, — яхаш шоай ийаьнех дувш совхоза директора А. Завгаева. — Ужх бІаьсти, масала, 80 гектара тІа дІайийра оаха столоен сортех йолаш комсаш. Дикн дегІайоагІаш я уш хІаьз.

Керда дІайийнача комсаштта іунал деш гектара дяка къьхьег комсомоца Суеймановна Небис кулгаьдеча бригаде. Цунна юкъеболгІаьча ноаг балха норма 25—40 процент тІечІоаччаш ца еш ди дІадахийтаг. ХІаьта тоаплаьгІа болчарна а юкъе ирсагІа къьхьег Уразбиева Кюнхуз, Датуев Руслана, Умтиева Маккас, кхычар.

МугІаранта юкъе духьаьнна культивацие яь а ьькнка, комсаштта хулача лаьраштта, эсне йолча са доаьлача хІаманта дувьала молаш етташ ба дІаькх механизаторашца, ДогІаьш лелаьш дагье а хьасодадин комсаштта хІй токара балхеш. Уж дайийьъеч буси ду.

Г. ПОЛОНКОЕВ.

Яхьа дневник

КПСС ЦК апрельски (1985 ш.) Пленума решенешта мох а луш, шоаш ужх шера тІаийца социалистически декъаран тІечІоаччащцен ба Карабулакски мерцди ГІаьлкан материалий комбината боаьхкий. Ер шу доаьлеча деш ийаьнад совГІа шер арахьийай дІаьйтта эвер соаьа мьаьл нормативно-цІена продукци, 38 эвер сом мах бола товарни продукци. ТІечІоаччащцен хьебоагІа ун продукци ийаьхьа яхкаьр ийе бетта задача а. Къьхьегана оасарне ийаьнад совГІа дІаьа процент лаьхьара задаьш цІьен аьлаьен гаргта тІечІоаччащцен ший завода коллективо. Производственни мощностех, балха хьаьх бизна пайда а мІеен, социалистически яхье хьаьха латтий я Хьанагульов Мустафа херте латтача дробильно-сортировочни цеха коллектив. Цо ийаьнаьца ноаччащцен ший яхь бетта задаьш.

* * *

Тахьа бьаьхка къьхьегана толаш яхьаьна норма хилийтаргІ дерага шоай ийаьш тІедерадаьдад «Промавтоматика» НПО опытни завода боаьхкоьна. Цу ІуІаьхо боаьхка низ тел царна тІа-тІа шоай производственни хьоьхьаьш тоаде. Къьхьегана оасарне лаьхьара наччхьалъьнна ийаьнах процент гаргта тІечІоаччащцен. Арагинчуо тоаьрнеш дІаьдда мах лоаьберах ужх шера яхьдаьд 80 эвер сом. ПланагІ совГІа продукци ийаьнна яхьаьрах, яІеьнгІуо а ду яхьачуо а яхьи барах. Ер шу доаьдеча деиз задаьнех совГІа 49 эвер сом пайда баьб наччхьалъьнна ийаьнда ноаьхкий.

Социалистически яхье хьаьхьара хоттий ДІа ца хецаш хьебоагІа ухьаьр Йоребес Евгене кулгаьдеча электронно - монтажни цеха коллектив, Савченко Николайн Дубровин Александра херте латтача механо-сборочни гальванически участкий боаьхкий. ЦІер хьаьхьа хьаьхьа яхьачашний ийе бетта задаьш.

* * *

Ужх тІечІоаччащцен шера совГІа яхьаьна тІечІоаьнах ийе ийаьнах ІуІаьрна. Цо ийаьнаьца ноаьхкий. Цу ийаьнаьца ноаьхкий ноаьхкий ноаьхкий

КПСС ЦК АПРЕЛЬСКИ (1985 ш.) ПЛЕНУМА

РЕШЕНЕШ КХОАЧАШЪЕШ

КУЛГАЛХО ХИЛА БЕЛГАЛВАЬВ...

Кердачоа тІаккуви, инициатива йола кулгалхой бе тха коллективе. Массане лоарХіаш, сий деш бе управлене кюъерча эвеной кулгалхой: мастераш, бригадираш, тайп-тайпарча службай начальникиш. Уж гаргоТІа латт производственни кхъьвегама, ийХкатІа да цар бохкушшара цярна дикагІа йовз шоишца цхана йолх бена кхаьн омалаш, тароваш, Хіаренне дулургдар фуд.

Ту кьнъьхьа тхона хьалхяша пІаккха а отташ хаттар: мала хьонавача баьхьа-хьа да-хьоГІ ца е вокх эвенна, бригадина кулгалдара, хІана аьлча, хьалхе а деш ойлуйла ю оаха юкъерча эвеной кулгалдеча кадрай резерв хилара, цудухьа пІаккха а халача хьаьле оттаг тхо баьхара дІаьмаьнчча е пенсе яхана сага когамете кердо кулгалхо хьоьшаара.

Резерве йолча хІара сага омаллаш, цунна карагІадгардар фуд, маха из дІаГІа мишта ца ешарца, хоьхьаьнца цунна малагІа гІо оЗвердІе хов тхо-на. Ту гІулакхха тхона геттара чІоагІа гІо ду хІара кюаргал чакт ме йоаг царна еча общественни аттестаце.

Из баьхьан долаш пІаккха а дехис долла дезачх кхачаг тхо оахошь кулгалдара хьожаьвача сегагара лелдарлоацан яьнчаг аьнна. Хіана аьлча, тхоай партийни организаце терхама йолаг бонлиттаг оаха уж, ешача метте хиннахьа гІо ду. Цох хуьцаш мисал довладе бешм да са.

№ 1 йолчо мехьадыттон гаьнн йоахача цехе болх бен да Летинков Николай Павлович. Ший гІулакхха гІорьаьнна говзаьч, дика кулгалхо, нагирхой хьехамча ва ю. 27 шу хьалха уьзаьна балхо венна Н. Летинков. МуГІаьрча операторгара дІаьвоьнна юкъерча эвено дикагІчарех йола кулгалхо а хина дІаттта из, Болх бешнна а заочно йистеЛоьмах цо Грозненсен мехьадыттаьн техникум, хьдаьнна лаьхьо ший балха говзал. Дукха ка ялгелаьа из хьожаьу мастераш. Кердача, чоаьлхьгІиГІа ший декхарех оца ца луш, бІубенна хьаьрга воллалу Н. Летинков. ТІа-ТІа лаьхьгІа да цун оригІда хьожаьмаш.

Хіанз ю кулгалдеча колектина юкъьовогІа 53 саг. Цар довл деш и вохХі групповой устномна. Чоаьлхьо боьхьан ца из, аття ваг пар-на доаттІача тайпара гІулаьнг де. Ту хьаьнна боьхьунца вола инженер хиля йоаг ду боьхьана довл деш вола саг, геттара лаьхьа хила бесе шийй балхах цун бола бехьтоккам.

Уж ерриг омаллаш шийх боьхьанна на Николай Павлович, цун дулхьаьгІах, ала гІулаьх а хинна дІаттта, балхах дог лаьаш на хилар.

ДІедаьхо шу чаьхьодилгаш дар из. Салбіеча доІІІаьлх дІаьхьа кер мехьадыттаьн дІаьхьгІа колектог. Шеттер оарцгІаьвалар аьвари дІаькхара. Уьзаьа кІаьхьга гучалЬар Н. Летинкова оригинаторкеч омаллаш. Цига дІаькхьчча ший поньхьстех цхьа группа хьаьхьоста а ю лаьттан тІа Іоьшш мехьадыттаьн ТІаьгуда отташ ю. Хіаьта ше ший динагІболча специалистанца колектор тоже дІаьттар. Цунна цхьаьна хоаг бир хиннаьчх парт-номегем мехьадыттаьн служба. Уж мероприятеш кинаьха хьоьачашъарех геттара кІеинта дар хиина зе, сиха тоайпр еха хиина колектор.

Дика кхетадр Николай Павлович цхьан хана ший когаметта а кхьвар Діаотта веанна, цудухьа Хіаьзе а уйна ю ю ду деш. Тахан цун рикхарш хьоачашца юийа ва массеен саг. Царна юкъе кхьаьстта белгалдоьх мастера боьхьгІобола операторш Мотышный Алексей, Дьбіев Иван, Акбіев Махьмад.

ТІеххьарчоч дуннан белгалдинкха деанз да цхьа хІама. Гоьмна уллаьн № 31 йолчо групповой установке хуьцабелар болхлой. ТІа-ТІа йолГІа болх бе аьлар цун колектив. Установка ТІара хьаьлаш тодара цига хьожаьзе вешаш кар нерда звеньевой. Массеек саг ТІерашш аьлар ду болхьа тІа хьожаьвара, бергиташ а дика специалисташ а бар уж, бакьда, партком член йолча Н. Летинков да-харах хьаьнхоаставир оператор Акбіев Махьмад. Цох ца бІубенна хиланзг доиттаг тешшат лир мастера, гІалат а валаьнаг. Тахан эгтара дІаькхарех ший лоарХіаш и М. Андиева кулгалдеч звено, дукхалла а а хьалхе аьлий цо «Сийлаьг-йоккхача. Коталон 40 шу дизара — 40 хьокхарча кІаьььгара кІиара йхала деанзаГІа доттаьлча социалистически яьхь.

Бригаде аьнон а хиина дІаттта хІара саг коллективна юкъарча ГІулаьнех жоп луш хилар. Цудухьа чІоагІа а коллективе производственни кхьаьгаьмен дисциплина, лаьхьа ба хІаране санхетам, бехкоккам. Шу совгІа ха я бригаде цхьаьна а нарушеник йоаца. ТІеххьарчаьр хилар соаХіара шу ловлучу ца хама. Оператор В. Чернашин балха веанаьр корта болабу малар а менна. Ишо белаьр ду хІара цунна гешт де хиИча барашо а. Бакьда, бригада совстон партгруппон цІьаьна лаьа заседаие лире ювн дейтар В. Черашинера, шоай инвкъостагара ма гІалат далийтаьрах цІенхьаьтта хьаьттар № 58 йолча установка колектиногара а. Ювраьла план хаьнах хьаьлаш кхочашъаьрах цунна йоагІаьн чІнна ахчан премн ца луш йитар.

Юкъерча эвеной кулгалдеч дуннан Н. Летинковх санна Діайка дешаш да аьлча, дарддац сквозниашта запитальни ремонт еча цена мастерех Кадаев НюрадІин-маьн Ауешен Хьс-Махьмадан, Шоай ГІулаьнга Іорбіьнна говзаьчаш да ун, царна карагІдаьн хьаьлашка зотта дикаьнг декхарнан кхочашдар цоаг колленнеьн оарцкІъаьхи, нахаца тарбаьла. Цудухьа доиттаьн а деш белгалдоах аз ун цо коллективна ГІулаьнгара ГІулаьнгара

КХАЦТА ХИЙ ЭШ

Мелла а хозен Дзьлен дуларрах хабарех. ГІулаих хургдаг, е хала йиш я яц. «Хабарах худар тоІ», — яхаш да хоІнка кіиа. Уж дешан дагадех Малгобекерча сохохий кхаІнна хий тохара балхашка хьожаг. Хабараш Іалаьмате дукха дуьнг ухзаш, цьхьаьнгІа, кхаика Дакхоечча хий геттара кІеІнга да.

Эттара хьалха тхо хилар «Алханчуртский» совхоза кхаш леладеча отделене. Уьмаза отделене управлени ноаг Джамхотов Бекхан совхоз коа дІаоттаьлаьчара меттаьхьа яккхаиза латта нассени станци хьа а хьувкаш хьаш дуьг:

— ХІанз ер товс йолаьйй оахь. Тха механизаторашта юьхь толашгІчарех вола трактористех Хугиев Сайдаьн хургдаг цера тІа отделене дІайийнича хІаматта хий тохаш. Нассени станце мотора ша оагхалаш я совхозо мастерскерча ваьнг ю. Совхозе керттерча хьалде йо лаьн я хий тохара эша «РРІ» яха турбаьн я. Кай хий тохара балхашта берхІ саг а кийІнаьнг совхозе. Уьх цера тха отделене хий тохаш хургьга 40 гектар сеехлаьш, 200 гектар лаатийна лаьрхІа йолаг хьажІйаьш, хьаьдоаьча дІаьхьа тІа даккхаьн лаьрхІа йолаг люцернен. Цхьан кІинсиенна. — Іуйрийна яхь сельот дІаьхьа дешо кІийнарг! сахьат дагдаьлца ДДН-70 лаьчча агрегаташца хий тохаш да трактористаш П. ГІилонин И. Гусева. Уьх дешоннна бохь бен йолаййинарг тарьІа даьхьа тІа. Дешоннна дукха ваьнг ю. Агрегат цхьаьнгІа хІама да деш латташ ер. Бригадира яхачох, механизаторашца то ьаьрг бахьан долаш да цар бохь ца белгІа. ЦхьаьнгІа — ца белгалдаьлца дешоннна — кхаьн, ц системе ахь агрегато болх бен 20-ча ман РАПО оттаьйча сводиах 50 гектар ма ара ер «Кавказ» совхозе хий дІаьхьа.

Яхь бІаь гектара гІа хий дІадда дешаьца, ГІ Ахриева цІерагІна совхозе а 190 гектар доьмарийна лаьрхІа йолаг лаьмерех кхий ІІа ма ара хий дІаьдадаьг таьхнаьца. Цу массенсен станцин цІнъ хий тохаш агрегаташ а совхозе. ІІ. Ахриев цІерагІна. — Іуйрийна йолаг дукхаІн хий тоІ йиш ер совхозна мелиоративий.

Цу яхь совхозе хий дехкаш лоарІІаш да 2400 сомгІа гекар кхаш. 16—19 цу хьалха лаьтта кІаІ ехьна асбеста-бетона турбаьнца «Іодаьн» товаргІашца дукха паччахьалкхеттаьн рузьса дІаьдохийтаьр ер хана хиначча «Кавказ» колхоза хьалхьа я на хий дечта системе. Цу ТІаьхьа ГІ. Ахриев ТІаьхьа ГІа ІІашатІЕхьачча совхозша а доаІ цо дар бахьан до лаьш дукхагІча даьхьа болх бесш ер ер ер системе хьалхьа тІа дІаьлоарІаьш хилар мара.

Лаьтта кІаІ воахка тургаьш лийдеш. Гидранташ телга хилар бахьан долаш, ер гІра дукхагІа даьрхІаьца а, цу система кхоалагІа даьхьа мара даьг дІаийнаьца хІаматта лаьрТІа хий дІатоха йиш волаш, хІара шера бинчаьнгІа даьг. Цунах графикаьн уьттаййой а. Цьа хІама да ваьнна алийта лелаьдеш гІулаьнг да ю.

Цу системах хий дехка дерзиг кхаш хьанІца, бо ра йІта шера цар тІера чуйІца хьаьжаьнг хий на дехкаьча кхашкара чуйІцца дукха яьнгІа ваьнг ю. Воахкамца шоаьшкара доагІа доаІ даьдаьг мелиоративий яьхь лаьттаьта. Цох бехк кхачаг-теш система хьалхьашца, районера совхозаш чуйоаІІна «Чеченвнутрихозяйственно» объединенга? Хетачох хІоаг, кІеІнга а ца кхочушдеш.

Цу хьаьжьаьрга бехкторехама доаг ньаьстра ира оттаьйна ю. Горьке цІерагІна совхозе бетона пийшин тІаьна хий хьаьхьаргІоаьш товаргІоаьш керда система хьалхьара дуьзаьдена. Из хьалъеш подрядчикн я «Чеченводстрой» тІаьнца управлени, тІаьхьа закажчик а «Чеченводстрой» хьалхьа предприятей дирекци я. Уж тІехьарна шин шера хьалхьа эьнарг лаьхкІа совхоза дІаьнгаьнгІа 2564 гектара тІа нийшка ІІолаш хьадоаІаш хий дечта системе. Совхозе а РАПО а виноград коьже болаш паччахьалкхеН комиссе хьаьнйнаьгІ из керда системе. БаьнгІа, тахан лерттІа пайда эша йолаьйй ІІо ІІолаш дан ер ер ер.

— Керда система эксплуатаце хьаьвачча хана ше ньаьстрачча яьтта тІа белгалдаьлдаьг ГІаьнгаьнгІа ер ер ер чаьнгІа да даьх лаьхка. — Дуьнг совхозо директора Бугурханов Хьусена. — ІоаьнгаьнгІа ер ер ер. ІоаьнгаьнгІа ер ер ер. ІоаьнгаьнгІа ер ер ер.

ХЬАЖАР чакхдаьннад

Сийлахь йоьхьача Котаран 40 ю лиъар дешдеш вай мелха чакхдаьккхар самодеятельна художественни кхоллам Ерригсоюзни хьажар.

Цу массово - политическина культурно - просветительни мероприяте лаьрхьарга ялсиз а хиина Дагестар республикани хьажар.

Цунна чуйоаГІар самодеятельни коллективаш творческни отчеташ, культуран кьилдеккем Дешни самодеятельни художественни, фотолюбителийн балхий выставкаш, илле цІийни конкурсаш. Цу юкъа чакхдаьлар «Массаьн а мелх хьежаьлийн» яхача дешнагІа берий рисункаш конкурсан. Уж хилар школашна, клубашна культура цІеношкеш, пионерий лагерашна, районни центраш г. Грозиен майданна.

Хіана шера март беттА чакхдаьхьа бераштех иухьувсаьрантен лаьрхІа доиг музыка Ерригсоюзни кІиранни самодеятельни художественни-прикладной искусства мастерийн выставкаш. Уж салий ІолчА выставкех ІаІ лелар 1984-ча шера август - сентябрь беттанна Захарова цІерагІча изобразительни искусствийн Республиканни музее. Нохчи-ГІалгІайнен культурни - любителийн 20 гаррге цинагІолла балхан дахьаІтад Москве хуьрийча иконописуьстна Ерригсоюзни-сийрлехь выставкеш.

Къаьхьегаьвой творчества самодеятельни художества Республиканни хьажар кхоллам а туре ерригача ведомствашкарчен организацеш ценнарчен 4581 коллективе дакъа лаьмар, царна юкъе вар 70 ялий совгІа сат.

Республиканни хьажарго ГІо дир лаьховдеча хана хьаджоссевни хьалха иколлам вейбаг, керда кружокаш хьаькхалер. Иолаш яраш чоагІъен, йоллой, молодежной, гІиллехьарна нах, студенташ, дешархой царна юкъе кхуьдий. Дуьхьал юртанн-карча районашца вІашагІтелліаяр художественни самодеятельности 98 керда коллектив. Уьмаа ТІамкинан ІолчІ исполнительни говзал, барахьх, хьажарах кхоччашдар манера баьхьан долаш жюре а эстрада а лаьхьа нах хоьлабаьа йоІа хоза хьажарг коллективаш.

Хьажар доІча юкъе дика вуьнцамаш хиннаІ репертуара ерригІо - хьежаьнна - хьежаьнна бозаьмга диллаьча а.

Тоаделар юрта боахамс, промышленни производстве къаьхьегамкоьста культурна ГІулакх йолга. Хьежаьнна ГІа ДІаьхьстешнаьлца баьккхеш культурно - массовни общественно - политическни балхаш та ГІа. Хьажарга чуоаьлийн чакхдаьхьр къаьхьегамсен ТІемен ветеранашцен тематическни вІашагІкхетарашца, диспуташ, керда советски цІийн обрядаш.

Чакхдаьхьар иолга мероприятеш дика чуоаьрен болаш ваьха теркам тІоаьаьин яр. Дайменна тІемо ГІа советски хьажар гойтира дешала ЙаьІ-да мерра ДІаккхаьлоре.

Хьажеллар любителийн керда объединеш, клубаш, культура университеташ, университеташ. Иштта хьажаллай клубай учреждениттА управлени яра керда форма а хиина ДІаьхьта йоІа 30 совгІа культурно-спортивни комплекс.

Хьажар доІча хана ЧоагІъелар художественни самодеятельностех хьаькхо учрежденийн коллективай материальни база а. Костюмаш, музыкальни инструменташ, иьхьйоьла аьна хІаьмаш ІаьлаьтІара дешнаш яьхьа ваьр. Нохчий - Юртовски, Урус - Мартановски, Грозиенски, Сунженски, Гудермесски, Малгобеки, Шелковской районий кулгалдий.

Хьажар чакхдаьлийна йоІча хана цар а районий оргкомитетаца а ГІо дора самодеятельни коллективашца цар чакх мел йоахача мероприятеншца, цунах тарра ду районаца организацийнчен идейно - творческни боарам лаьхьа болаш чаьнх а дьажкар хьажар.

Хьажа районий коллективеш ув кьоастаьлуш яр шоай репертуараца, гонаьлца, костюмашца, сценически культура дакъа хилаьрца, цунах-ца, пар гойта программаш чайн-чайнарча мажрех хилаьрца.

Республиканскни жюре районаца уьх чайнарга моттиг - Нохчий-Юртовски районе; шоолаГІа моттиг — Сунженски районе; ахоьалГІа моттиг — Малгобекски районе.

Лаурната дипломаш лелнад: Сунженски района Ассоциоьнай КДК, Наурсен районе Калиновски СДК хьалха хоровой коллективашца (нуьлгалхой А. Мишустина С. Лаьзаренна).

Хьажар коллективанна юкъе лаурнат яхьа хьалха 1984-ча шера август - сентябрь беттанна Захарова цІерагІча изобразительни искусствийн Республиканни музее. Нохч-ГІалгІайнен культурно - любителийн 20 гаррге цинагІолла балхан дахьаІтад Москве хуьрийча иконописуьстна Ерригсоюзни-сийрлехь выставкеш.

Къаьхьегаьвой творчества самодеятельни художества Республиканни хьажар кхоллам а туре ерригача ведомствашкарчен организацеш ценнарчен 4581 коллективе дакъа лаьмар, царна юкъе вар 70 ялий совгІа сат.

Республиканни хьажарго ГІо дир лаьховдеча хана хьаджоссевни хьалха иколлам вейбаг, керда кружокаш хьаькхалер. Иолаш яраш чоагІъен, йоллой, молодежной, гІиллехьарна нах, студенташ, дешархой царна юкъе кхуьдий. Дуьхьал юртанн-карча районашца вІашагІтелліаяр художественни самодеятельности 98 керда коллектив. Уьмаа ТІамкинан ІолчІ исполнительни говзал, барахьх, хьажарах кхоччашдар манера баьхьан долаш жюре а эстрада а лаьхьа нах хоьлабаьа йоІа хоза хьажарг коллективаш.

Хьажар доІча юкъе дика вуьнцамаш хиннаІ репертуара ерригІо - хьежаьнна - хьежаьнна бозаьмга диллаьча а.

Тоаделар юрта боахамс, промышленни производстве къаьхьегамкоьста культурна ГІулакх йолга. Хьежаьнна ГІа ДІаьхьстешнаьлца баьккхеш культурно - массовни общественно - политическни балхаш та ГІа. Хьажарга чуоаьлийн чакхдаьхьр къаьхьегамсен ТІемен ветеранашцен тематическни вІашагІкхетарашца, диспуташ, керда советски цІийн обрядаш.

Чакхдаьхьар иолга мероприятеш дика чуоаьрен болаш ваьха теркам тІоаьаьин яр. Дайменна тІемо ГІа советски хьажар гойтира дешала ЙаьІ-да мерра ДІаккхаьлоре.

Хьажеллар любителийн керда объединеш, клубаш, культура университеташ, университеташ. Иштта хьажаллай клубай учреждениттА управлени яра керда форма а хиина ДІаьхьта йоІа 30 совгІа культурно-спортивни комплекс.

Хьажар доІча хана чоагІъелар художественни самодеятельностех хьаькхо учрежденийн коллективай материальни база а. Костюмаш, музыкальни инструменташ, иьхьйоьла аьна хІаьмаш ІаьлаьтІара дешнаш яьхьа ваьр. Нохчий - Юртовски, Урус - Мартановски, Грозиенски, Сунженски, Гудермесски, Малгобеки, Шелковской районий кулгалдий.

Хьажар чакхдаьлийна йоІча хана цар а районий оргкомитетаца а ГІо дора самодеятельни коллективашца цар чакх мел йоахача мероприятеншца, цунах тарра ду районаца организацийнчен

ГАСТРОЛАШ

«Вайнах» ялх Нохчи-ГІалгІай АССР паччахьалкъен хьажарг самодеятельна ансамбль республикин районашца балаьча ялх культурин хьаштеш ялоачашцен я хІаьмз. Уьх доаьлаьча юкъе-пуьн ялоаьлаьча хьаьмаьн хиннаІ Урус-Мартина, Ачхой-Мартана, Советски, Веденна, Надтеречни, Гудермеса районашкара пьаьхьегамзой. ХІаьмцу хьажаьрнна хьожаш ба Наурсен а ялоча а районий къаьхьегамзой.

Республикинскни жюре районаца уьх чайнара моттиг - Сунженски районе; шоолаГІа моттиг — Малгобекски районе.

Лаурната дипломаш лелнад: Сунженски района Ассоциоьнай КДК, Наурсен районе Калиновски СДК хьалха хоровой коллективашца (нуьлгалхой А. Мишустина С. Лаьзаренна).

Хьажар коллективанна юкъе лаурнат яхьа хьалха ансамбла (нуьлгалхо Ибрагим Р.). Нарановскни-ГІулгаьнгІ ансамбле (нуьлгалхо А. Мухамедов).

Иштта ва цІи сийрлехь да художественни любителийн пенсионер А. Кузьмин, А. Бакорина, І. Хаматгалтов, М. Бозаринов, кхы дуьхьа а баьрш.

Ерригсоюзни Оргкомитета дипломаш даларна белгалъалгІ республика ерригача а ерригаллий, гІулгаьнгІ-ней, организацей дешара пеленей дукхиа коллективаш, индивидуальни исполнителаш, айхьа ІаьхьА доаьлаьн хиина организаторашца.

Хьажарга ч а йоаГІаш чакхъьлийнгаьр хьажа мялхьоьчкхаьлен 200 ялий совгІа эрнеш чувоагІелаш хиннаІ ятт эрнеш массово - политическни культурно - просветительни мероприяти.

Чакхдаьмаьча хьаьлаьр нах юкъеаьрга, исполнительскни говзалга, репертуараца ялоача шийна хьалхеькхе льаьта дендарцан ялхьчидиг, Бакьда, хьажарг хьалда дала ялхачамбаьаьрцан а хьаьхьехар.

ІоаГІаЧа бесса выступленеш Винпар Советски, Шелковски, Ачхой-Мартановски, Надтеречни районий коллективашца. Массовость ялар, ялоача йора хьажарга юкъеаьрга йоІа мероприятеш.

Дежаьр тьаьмаш даха йиш йолаш ер Веденски, Нарановскни районий, города Грозиен самодеятельностца а. Шоай тарнех бесса пайда ца эцаш йисар лаьхьеьарча, юкъерча - лаьрхьІаьче дешара заведеней, общеобразовательни школаш профтехучилищийн самодеятельни коллективашца а.

Хьажарг хьаГІоташ ялар драматическни коллективашца, ялоача бар чечаш, цар ресеттуаш ерригА а цІьаьтара яр. Ялоача ер хьажарга ерригачА а цІьаьтара яр. Ялоача ер хьажарга ерригачА а цІьаьтара яр. Ялоача ер хьажарга ерригач